



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

18. Prima origo totius hæresis Pelagianæ, & omnium gratiæ
interpolatorum, Philosophia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

a. In fine lib. 3. dial. advers. Pelag. b. Lib. 2. dial. Sanctus Hieronymus, Origenem Pelagianorum a Amasium & b ἀρχαίον, hoc est, libro-

A rum πρῶτον scriptorem, eorum magistrum; c. Epist. ad c. doctrinā Pelagij rursusculum Origenis vocet. Ctesiph.

Prima origo totius hæresis Pelagianæ & omnium gratiæ interpolatorum Philosophia.

C A P V T X V I I I

Q V A M Q V A M si Pelagianum errorem proprijs momentis ponderare libet, & ad primum unde manat fontem reducere, non aliunde quam ex Philosophorū gentiliū placitis confutum deprehendes. Neque enim aliud quicquam est totius hæresis illius apparatus, nisi pura & pura Pythagorica, Stoica & Aristotelica Philosophia: ut quod olim universum de hæreticis dixit Tertullianus, de nullis verius quam de Pelagianis cum Hieronymo dici possit hereticorum Patriarcha Philosophi. Quod de singulis Pelagiani erroris cardinibus demonstrare non est difficile.

Tertull. lib. advers. Hermog. c. 8. Epist. ad Ctesiph.

Primum dogma cujus prædicatione Pelagius turbare cœpit Ecclesiam tuendique necessitate in cæteros errores videtur esse præcipitatus, fuit illud, ut alibi diximus, de assequenda perfectione iustitiæ usque ad impecantiam & apathiam, hoc enim velut præcipuum in primis suis lucubrationibus Hieronymus & Augustinus exagitant. Sed quid illud, nisi notissimum illud superbissimumque Pythagoricæ & Stoicæ Philosophiæ delirium à Pythagora & Zenone maximè propugnatum? Adversus quos & Peripatetici, qui de Aristotelis fonte descendunt fortissime disputant, & Academici novi, quorum sententias Tullius explicat in quæstionibus Tusculanis, umbras eorum & vota subvertunt. Illi enim perturbationes animi asserunt mentibus evelli posse, & nullam fibrām radicemque vitiū in homine residuam esse assidua exercitatione virtutum: hi contra frangi eas posse & regi, & quasi insrenes equos lupatis quibusdam coerceri. Vnde Hieronymus de isto Pelagij dogmate loquens dicit: Quæ (venena) de Philosophorum & maxime Pythagoræ & Zenonis Principis Stoicorum fonte manantur. Hinc ergo & illas blasphemias mutuatus est, quod homo posset fieri similis adeoque æqualis Deo, de quibus vide quæ fœlius alibi dicta sunt.

Epist. ad Ctesiph. c. 3. lib. dial. Aug. lib. 2. de pecc. merit. de nat. & gra. de per. sec. inji. c.

Epist. ad Ctesiph. inir.

Lib. 4. c. 22.

Lib. de nat. Deor. in fine

Porro quod solā illā liberī arbitrii possibilitate & indifferentia ad omnem virtutem assequendam niti volunt, à quibus impietatem istam nisi magistris Philosophis didicerunt? Eorum quippe unanimis est sententia, cætera à Dijs, virtutem à se iplo peti oportere. Expressit eorum vocem ab omnibus sine dubitatione subscribendam Tullius: Virtutem, inquit, nemo unquam Deo acceptam tulit, nimirum recte. Propter virtutem enim iure laudamur, & in virtute recte gloriamur, quod non contingeret, si donum à Deo, non à nobis haberemus. Et in eadem disputatione alio rursus in loco expressius;

A Num quis, quod bonus vir esset gratias Dijs egit unquam? At quod dives, quod honoratus, quod incolumis Iovem optimum maximum ob eas res appellavit, non quod nos iustos, temperantes, sapientes efficiat, sed quod salvos, incolumes opulentos, copiosos. Luculentissime moralium Philosophorum Princeps Seneca: Vnum bonum est, quod beate vita causa & firmamentum est, sibi fidere. Qua voce totum Pelagianæ impietatis venenum comprehenditur. Super hac enim Philosophica basi universa moles adversus Christi gratiam structa est. Quod animadvertens Augustinus Pelagianis observandum esse monet: Ne offendant in lapidem offensionis, velut argute defendendo naturam & liberum arbitrium, quemadmodum Philosophi huius mundi qui vehementer egerunt ut putarentur vel putarent sibi beatam vitam virtute propria voluntatis efficere.

Iam vero illa adversus originale peccatum & ejus penas disputatio, unde nisi ex Ethnicorum Philosophia promanavit? Nam & illi non solum nihil de peccati ex parente in prolem traductione suspicari sicut, sed etiam ea quibus Pelagius errorem suum imponeret fundamenta præbuerunt. Cum enim nihil vituperabile esse scirent, nisi quod esset in ejus qui vituperatur potestate, nihil quoque quod inesset à nativitate vel culpa vel pœnæ appellatione dignum arbitrati sunt, ut Aristoteles omnium nomine clarè in Ethicorum libris docet. Hoc Pelagius & Iulianus omnesque Pelagiani velut irrefragabile principium posuerunt, ad innocentes parvulos ab omni culpa supplicioque liberandos. Omne, inquit, bonum ac malum, quo vel laudabiles vel vituperabiles sumus non nobiscum oritur, sed agitur à nobis &c. Ad quæ verba Augustinus: Nempe cernitis in his Pelagij verbis quod dogma continetur ambarum. De parvulis sine cont. tal. ullius vitij ab Adam contagione nascentibus.

C Sed quid multis? Nonne totus & pura naturæ status quem primum in Ecclesia velut acutè Pelagius & Iulianus commenti sunt, & studiosissime tuiti Gentiliū Philosophorum fœtus est? Neque enim aliud illi de natura humana suspicari potuerunt, nisi quod sine virtute & vitio, sine gratia & culpa, culpæque vitio per solum tamen liberum arbitrium utriusque capax: cum pudore, cum ignorantia, concupiscentia, libidinibus, cum morborum omnium atque calamitatum, ipsius denique mortis necessitate, naturaliter cæterorum animalium lege nasceretur, ad extremum in campis Elysijs velut quaedam naturalis ordinis vita æterna collocanda. Vnde Augustinus: Quid enim illi (Gentiles Philosophi quos ad vocabat

Epist. 31.

Epist. 11.

ad Pan.

Lib. 3.

Lib. 1.

Lib. 3.

Lib. 1.

Lib. de pecc.

orig. c. 11.

& similibus

Aug. lib. 1.

c. 19.

Lib. 4. cont.

Lib. c. 15.

vocabat Iulianus) didicerant, vel quid locuti fuerant de primo homine Adam & eius coniuge, de prima eorum pravitate, de serpente astuta, de nuditate corporis ante peccatum sine confusione, & confusione continuo post peccatum? Quid denique tale audierunt, quale illud est quod ait Apostolus: Per unum hominem peccatum (originale) intravit in mundum. & per peccatum mors &c. Harum litterarum illi atque huius vitæ expertes, quid de hac re sapere poterunt? Et tamen in huiusmodi puræ naturæ figmento tota hæresis Pelagiana comprehenditur. Hinc etiam fluxit eorum maximeque Iuliani de voluptatis seu concupiscentiæ velut naturali bono sententia, quam à Divomacho & Calliphonte didicerant, qui, ut idem ait, coniungendam voluptatem arbitrati sunt honestati.

Neque vero dogmata Pelagiana tantum, sed & arma quibus à suis authoribus propugnata sunt, ex Philosophorum officina prodierunt. Quod usque adeo verum est, ut si Philosophiæ garrulitatem subtrahas, uno flatu tota hæresis dissipetur. Significavit hoc Augustinus cum Iuliano exprobrans defensionis inopiam tantò ineptius, quantò doctius de Dialecticis acuminibus præfumentis: *Quæ tu, inquit, si non didicisses, Pelagiani dogmatis machina sine architectonecessario remansisset.* Unde damnati ab Ecclesia ad Philosophos fugiebant tanquam eorum iudicio à damnatione solvendi.

Ad hoc redacta est, ait idem Augustinus, hæresis vestra ut gemant sectatores vestri non inveniri Dialecticos iudices in Ecclesia de scholis Peripateticorum sive Stoicorum à quibus positus absolvi.

Porro sicut hæresim Pelagianam sola Philosophia peperit, ita quotquot postea inter Christianos divinæ gratiæ puritatem prædominanti libertatis humanæ mixtione adulterarunt, Philosophiâ lenocinante seducti sunt. Quid enim olim tot Augustini lucubrationibus divinarum Scripturarum autoritate formati, tot Pontificum decretis, quibus gratiæ sinceritas declarata fuerat, Massilienses oblectari fecit, & quasi novam conciliandam cum ea libertatis viam quærere, nisi Philosophia? Hac enim persuasi sunt ex victrice gratia liberi arbitrii interitum sequi. Quid in nostro sæculo sopitas illas tot sæculis contentiones de gratiæ auxilijs suscitavit, nisi eadem Philosophia?

A Nam quidquid humanarum rationum jam olim destructum & Ecclesiæ iudicio sepultum fuerat, quasi nova suborta luce denuo ab inferis revocatum est, & ad tuendam quasi dominam illam libertatem Philosophia animante conversum, ex quo tanta confusio in divinæ gratiæ doctrinam consecuta est, ut dum relicta certæ traditionis Ecclesiasticæ viâ unusquisque ad rationis tramitem revocat quicquid in Scripturis vel obscurum, vel etiam planum est, labyrintho aliarum opinionum distractus nihil incertius esse iudices quàm quod olim extra controversiam esse putabatur, ex una quippe viâ recta absquos multos tramites, ut

ille de Philosophiæ finijs Christianis loquitur, & inextricabiles sciderunt. Nam quo tradita explicataque semel veritatis planior erat simplicitas, eò magis inquieta subtilitas invenit vel iniecit scrupulos, & id quod invenerat certum incertis miscendo etiam fecit incertum.

B Semper enim interpolatrix veritatis Christianæ non integratrix nimia Philosophia fuit, dum neque satis credit divina & fixa esse quæ interpolantur, neque satis intelligit humana esse quæ verisimili novitate blandiuntur. Cui malo medendo parum prodest reddere rationem nisi

& addatur autoritas, ut jam olim de Massiliensibus observavit Hylarius, quam transgredi indefatigabiliter contentiosa corda non possunt. Nam quæ semel Pontificum decretis constituta sunt, Patrumque doctissimorum eruditione explicata atque defensa nullo promptius quam traditionis objectu contra Philosophicas argutias muniuntur: ex cuius deinceps immobili stabilitate & fide, humanæ rationeula velut parricidales pugioneula confringendæ sunt. Nam quod olim Augustino adversus Aristotelicos Pelagianos dimicanti expeditissimum visum est, hoc adversus omnes gratiæ interpolatores Philosophiâ armatos tutissimum videri debet, ut ante omnia eorum fragilis & quasi

arguta novitas sola Sanctorum Patrum autoritate, hoc est traditionis compendio conteratur. Sed de Philosophicis Pelagianorum strophis, infra pluribus. Nunc alia quædam Pelagianorum placita, strictim attingenda sunt & mores depingendi.

Alia nonnulla dogmata Pelagij, in quibus elucet indoles ejus. Transitus ad mores ejus.

C A P V T X I X.

SVNT & alia quædam sive dogmata, sive dicta Pelagij, quæ quamvis non ita perspicuum cum natura vel gratia, sine erroribus hæcenus explicatis conjunctionem præ se ferant, indolem tamen Pelagianam ita redolent, ut ex eodem spiritu præsumptionis proficisci videantur. Nam simul atque repudiata divini adjutorij necessitate excussisset Christianæ submissionis jugum, in

A omnibus pæne cæteris dictis atque scriptis ambulare cæpit in mirabilibus super se; & amisso pondere humilitatis, quo humana infirmitas deorsum premitur, in altissima quæque præcipitia vento vanitatis abreptus est. Nam sive cætera ejus doctrinalia pronuntiata ponderemus, sive moralium institutionum aculeos quibus lectores ad amplectendam virtutem stimulat, in omnibus eâ passim occurrunt, quæ